

FINANCIAL LITERACY

เกล็ด (ใหม่) ตั้บ ฐู่ความมั่งคั่ง

สารบัญ

ทำไม? ต้องมีหนังสือเล่มนี้

ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับ “เงิน” (FINANCIAL BASIC)

- ความจริงเกี่ยวกับ “เงิน” (ที่คุณอาจยังไม่รู้)
- ทักษะทางการเงินขั้นพื้นฐาน
- ทำความรู้จักกับสถานะทางการเงินของตัวเอง
- ใครเอาเงินของคุณไป?
- “ความมั่งคั่ง” สิทธิพื้นฐานของมนุษย์ทุกคน

Part I: ใช้จ่ายอย่างเหมาะสม (SPEND LESS)

- ชีวิตพอเพียง
- งบประมาณรายรับ-รายจ่าย
- งบประมาณรายวันและการจัดทำบัญชีรายจ่าย
- การวางแผนภาษีเบื้องต้น
- การบริหารหนี้สิน
- การประกันความเสี่ยง

Part II: เก็บออมให้มากขึ้น (SAVE MORE)

- หลักการออม
- แผนการออม
- เกษียณรวย
- การออมเพื่อเป้าหมายระยะสั้น-กลาง

Part III: ทำเงินให้มากขึ้น (MAKE MORE)

- ทำความรู้จักกับ “ความเสี่ยง”
- การลงทุนสำหรับผู้เริ่มต้น

Part IV: บทสรุป

ภาคผนวก

อิสรภาพทางการเงิน

ตารางคำนวณอัตราเงินเฟ้อ และผลตอบแทนการลงทุน

ตารางเงินเก็บ (ลงทุน) ต่อเดือน

ทำไม? ต้องมีหนังสือเล่มนี้

ทุกคนบนโลกล้วนมีปัญหาด้านการเงินด้วยกันทั้งสิ้น อยู่ที่ว่าจะเป็นปัญหาแบบไหนระหว่าง มีเงินมากเกินไป กับมีเงินน้อยเกินไป

แล้วคนส่วนใหญ่มีปัญหาแบบไหน?

หากนำคำถามนี้ไปถามคนร้อยคน ก็คงได้รับคำตอบแบบเอกฉันท์ ว่าเป็นอย่างหลัง นั่นคือ *มีเงินน้อยเกินไป* อย่างที่พาเรโต นักเศรษฐศาสตร์ชาวอิตาลีเคยกล่าวไว้ว่า “ความมั่งคั่ง 80% บนโลกใบนี้ ถูกครอบครองด้วยคนเพียง 20% เท่านั้น” (กฎแห่ง 80:20) หนักกว่านั้น โรเบิร์ต คิโยซากิ ผู้แต่งหนังสือขายดี พ่อรวยสอนลูก ได้กล่าวไว้ในหนังสือ Rich Dad’s Guide to Investing ของเขาว่า ปัจจุบันนี้ กฎแห่ง 80:20 ได้ถูกทำลายไปแล้ว เหลือเพียงกฎแห่ง 90:10 นั่นคือ “ความมั่งคั่ง 90% บนโลกนี้ ถูกครอบครองด้วยคนเพียง 10% เท่านั้น”

อันที่จริงแล้วเราไม่จำเป็นต้องตะเกียกตะกายไขว่คว้าจนกลายเป็นคน 10% หรือ 20% ตามกฎที่ว่าเหล่านั้น เราก็สามารถมีชีวิตที่มั่งคั่งและมีความสุขได้ หากเพียงแต่เรารู้จักคิดและเลือกใช้ชีวิต ในการบริหารจัดการความมั่งคั่งของตัวเองได้อย่างถูกต้อง

หนังสือเล่มนี้เขียนขึ้นจากคนที่เคยประสบปัญหาทางการเงินครั้งยิ่งใหญ่ในชีวิต และใช้เวลานับสิบปีในการแก้ไขปัญหา จนวันที่ได้พบทางสว่างจึงได้เรียนรู้ว่า โลกเรานี้ไม่มีอะไรยากเลย คนเรานั้นเองที่ปรุงแต่งวิธีการต่างๆ ให้มันยากไปเอง เราสามารถบริหารจัดการเงินที่หามาได้ทุกบาททุกสตางค์ ให้เกิดคุณค่าได้ ด้วยวิธีการง่ายๆ ที่ผู้เขียนได้ศึกษาและคิดค้นจนนำไปสู่หลักปฏิบัติทั้งหมดที่สามารถนำไปสู่ความมั่งคั่งได้อย่างยั่งยืน เพราะมันเป็น “ความมั่งคั่ง” ทั้งจากแนวคิดและวิธีการที่ถูกต้อง ซึ่งทั้งหมดอธิบายอยู่ในหนังสือที่ท่านถืออยู่นี้แล้ว

วัตถุประสงค์หลักของหนังสือเล่มนี้ มุ่งเน้นให้ความรู้ในเรื่องการจัดการเงินอย่างถูกต้อง โดยเน้นที่หลักคิด มากกว่าวิธีการปฏิบัติ อย่างไรก็ตาม การให้หลักคิดโดยไม่แสดงตัวอย่างนั้น ก็คงเป็นวิธีการสอนหรือสื่อสารที่ไม่ค่อยได้เรื่องเท่าไร ดังนั้นผู้เขียนจึงยกตัวอย่างวิธีการง่ายๆ ที่สามารถปฏิบัติและใช้ได้ผลจริงกับตัวเองมาแบ่งปัน เพื่อให้ท่านผู้อ่านสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับตัวเองได้

ด้วยเหตุที่เน้นความเรียบง่าย หนังสือเล่มนี้จึงปราศจากอิทธิทธิปาฏิหาริย์ทางการเงินใดๆ ที่จะช่วยให้คุณเป็นคนร่ำรวยได้ในช่วงข้ามคืน มีเพียงแนวทางที่จะช่วยให้คุณจัดการกับเงินที่หามาได้ และวางแผนทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเงินอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ความมั่งคั่งของคุณถูก “สั่งสม” อย่างเหมาะสม และเพียงพอที่จะเป็นทรัพยากรอันอุดมสมบูรณ์ที่จะคอยดูแลชีวิตคุณและครอบครัวได้ในวันข้างหน้า

Getting **RICH** is **SIMPLE**, but it's **NOT EASY**.

คนเราสามารถประสบความสำเร็จทางการเงินได้ทุกคนครับ

จักรพงษ์ เมษพันธุ์

FINANCIAL BASIC

ความคิดพื้นฐานทางการเงิน

ความจริงเกี่ยวกับ “เงิน” (ที่คุณอาจยังไม่รู้)

“เงิน” ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญในการดำรงชีวิตประจำวันของคุณ เพราะเงินคือสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน ไม่ว่าจะซื้อหาอะไรเราจำเป็นต้องใช้เงินทั้งสิ้น ด้วยเหตุที่เงินเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนนี้เอง ทำให้คนทั่วไปหลงคิดเอาว่า การมีเงินเยอะ คือ ความร่ำรวย

และนั่นคือที่มาของความพยายามทั้งหมดที่จะหาเงินให้ได้มากที่สุด โดยมองไปที่ผลลัพธ์นั่นคือ ตัวเงิน โดยไม่สนใจถึงหลักการหรือกระบวนการในการดึงคุณเงินมาเป็นของตัวเอง ดังจะเห็นได้จากปรากฏการณ์ “แหกกันไป” ในหลายๆ ครั้ง ในทุกช่องทางทำเงิน ไม่ว่าจะเป็น หุ่น อสังหาริมทรัพย์ ทองคำ ธุรกิจ หรือแม้กระทั่งเลขเด็ดจากบรรดาเกจิอาจารย์ต่างๆ

ถึงวันนี้ปรากฏการณ์แหกกันไปยังคงเกิดขึ้นต่อเนื่องตลอดเวลา ลูกหลานเข้าสู่การสร้างเงื่อนไขในการดำรงชีวิต เช่น บางคนเลือกทำงานหรือย้ายงาน เพราะเงินที่มากกว่า โดยไม่ต้องสนใจว่าตัวเองรักหรือชอบงานนั้นหรือไม่ ด้วยความเชื่อที่ว่า การได้เงินมากกว่าจะทำให้ชีวิตสุขสบาย และร่ำรวยได้ง่ายขึ้น

มันเป็นเช่นนั้นจริงๆ หรือ “เงิน” ทำให้คนเรารวยได้จริงหรือ? ถ้าใช่ ต้องทำอย่างไร? แล้วถ้าไม่ใช่ล่ะ อะไร? คือ สิ่งที่ทำให้คนเราร่ำรวย

จากสามล้อถูกหวยถึงฮีโร่โอลิมปิก

ทุกท่านคงเคยได้ยินเรื่องราวของสามล้อถูกหวยเตอร์รางวัลที่หนึ่ง หรือรางวัลแจ็กพ็อตหลายสิบล้าน แต่ไม่นานนักก็ต้องกลับมาปั่นสามล้ออีกครั้งเพราะหมดตัว หรือตัวอย่างอดีตฮีโร่โอลิมปิกรวมไปถึงอดีตนักกีฬาที่มีชื่อเสียงบางคน ซึ่งครั้งหนึ่งเคยประสบความสำเร็จร่ำรวยเงินทองมากมาย แต่สุดท้ายต้องมาตกอับในช่วงบั้นปลายชีวิต

เศรษฐกิจข้ามคืนเหล่านี้ หมดเงินส่วนใหญ่ไปกับการกิน-เที่ยว และใช้จ่ายอย่างคนไม่เคยมี บางคนหมดไปกับการลงทุนในธุรกิจหรือทรัพย์สินที่พวกเขาไม่มีคุณสมบัติ จนในท้ายที่สุดก็ต้องกลับมา

เริ่มต้นใหม่ คนส่วนใหญ่เมื่อได้รับรู้เรื่องราว ก็มักจะวิพากษ์วิจารณ์ผู้ขายแพะเหล่านี้ด้วยคำพูดต่าง ๆ นานา บ้างตำหนิคนกลุ่มนี้ว่าช่างโง่เขลาเหลือเกิน แถมยังยกตัวเองขึ้นสูงว่า “ถ้าฉัน (เรา) ได้เงินมากมายขนาดนั้น จะไม่มีวันยอมให้ชีวิตเป็นอย่างนี้เด็ดขาด”

ใครไม่เจอกับตัวคงไม่รู้หรอกครับว่า วันที่เงินทองจำนวนมหาศาลมันวิ่งมาหาฉัน เราจะเป็นเหมือนสามล้อหรือนักกีฬาเหล่านี้หรือไม่ ท้ายสุดก็วกมาที่ประเด็นเดิมที่ว่า “เงิน” ทำให้คนรวยได้จริงหรือ? ถ้าเงินทำให้คนเรารวยได้จริง ทำไม? “เงิน” ถึงแกล้งคนกลุ่มนี้หนักหนาสาหัสเหลือเกิน ให้เงินมาตั้งมากมาย แล้วก็ปล่อยให้ฉันจนหมดหนักกว่านั้นบางคนติดลบมากกว่าตอนถูกหวยเสียอีก ทำไม? จึงเป็นเช่นนั้น

“เงิน” ไม่ทำให้คุณรวย

ครั้งหนึ่งผมได้ฟังวิทยุคลื่น 96.5 วันนั้นมีหญิงสาววัยประมาณ 30 ปี โทรเข้ามาในรายการเพื่อสอบถามผู้ดำเนินรายการ ถึงความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นกับกองทุนรวมของเธอ

เธอเล่าว่า ตัวเธอมีเงินกว่าสิบล้านบาทจากมรดกที่ได้รับจากครอบครัว ทั้งหมดถูกเก็บไว้ในรูปหน่วยลงทุนของกองทุนรวม เธอกระวนกระวายใจมาก และถามผู้ดำเนินรายการว่า เธอควรถอนเงินออกมาเก็บไว้ เพื่อป้องกันความเสี่ยงและผลกระทบจากวิกฤติการณ์การเงินสหรัฐอเมริกาดีหรือไม่?

จำได้ว่าผมฟังรายการนี้ขณะขับรถอยู่ ผมได้แต่ยิ้ม เพราะกองทุนตราสารหนี้ของเธอนั้นลงทุนในพันธบัตรรัฐบาลไทยทั้งหมด ดังนั้นหากกองทุนนี้ล่ม พวกเราทุกคนก็จะต้องแยกย้ายหาประเทศใหม่อยู่กันได้แล้ว

ผู้ดำเนินรายการวันนั้นตอบได้ถูกใจผมเป็นอย่างยิ่ง แต่คงไม่ถูกใจหญิงสาวคนนั้นสักเท่าใดนัก จะว่าไปเธอไม่รู้เรื่องการลงทุนใดๆ เลย แม้กระทั่งมูลค่าหน่วยลงทุน (Net Asset Value, NAV) เธอเองยังไม่เคยเปิดดูเลยด้วยซ้ำ (คาดเอาว่าไม่รู้ว่าคุณยังงัยด้วย) ได้มรดกมาอย่างไร ก็ปล่อยมันไว้อย่างนั้น รู้เพียงอย่างเดียวว่าฉันมีสิบล้าน

นี่ถ้าเธอนำเงินไปลงทุนในกองทุนหุ้น หรือกองทุนตราสารหนี้ที่ลงทุนในหุ้นกู้ ซึ่งมีความเสี่ยงที่เงินอาจจะลดลง ไม่รู้เหมือนกันว่าเธอจะตกใจแค่ไหน? ถ้ารู้ว่าเงินสิบล้านของเธอหายไปหรืออยู่ไม่ครบเสียแล้ว

“เงิน” ทำให้คนเรารวยจริงหรือ? ถ้ารวย ทำไมยังต้องปวดหัว และเป็นทุกข์กับเรื่องที่คุณคิดไปเองแบบนี้ การหวาดวิตกของหญิงสาวคนนี้ ไม่ใช่ลักษณะของคนที่มีปัญหาแบบมีเงินมากเกินไป แต่เป็นลักษณะของคนที่มีความรู้น้อยเกินไปต่างหาก ดังนั้น โดยพฤติกรรมแล้ว เธอยังอยู่ในกลุ่มของคนที่มีเงินน้อยเกินไป เพราะแม้จะมีมากเท่าไร ก็ยังไม่รู้วิธีที่จะดูแลเงินให้อยู่รอดปลอดภัยได้อยู่ดี

“เงิน” มองไม่เห็นด้วยตา

ชวานาคคนหนึ่งดีใจเนื้อเต้นเมื่อได้รับข้อเสนอซื้อที่ 10 ไร่ของตน ด้วยเงินจำนวน 10 ล้านบาท เพราะเงินจำนวนมากขนาดนั้นไม่ได้หาได้ง่ายๆ และถ้ารอเพียงแค่ปลูกข้าวขายเหมือนเช่นในปัจจุบันก็คงอีกนานกว่าจะได้เงินมากมายขนาดนี้ เงินสด 10 ล้าน แลกกับความสบาย และความเสถียรนานัปการในอาชีพชวานา ช่างคุ้มค่าเสียเหลือเกิน

ในอีกฝั่งหนึ่ง นายทุนผู้เสนอซื้อที่เล็งเห็นประโยชน์จากที่ดินนั้น ว่าสามารถเนรมิตเป็นสนามกอล์ฟ และรีสอร์ทสุดหรู ในพื้นที่ที่ไม่ต่างจากตัวเมืองมากนัก แถมยังอยู่ใกล้กับสนามบินอีกด้วย เงิน 10 ล้านที่จ่ายไป เทียบอะไรไม่ได้กับการทำให้ภาพจิ๊กซอว์ของโครงการฟื้นคืนเสร็จสมบูรณ์

ที่ดินผืนเดียวกันแต่ทำเงินได้แตกต่างกัน เป็นเพราะคนสองคนเห็นภาพและประโยชน์ของมันแตกต่างกัน ดังที่คำเขาว่า “เงิน” มองไม่เห็นด้วยตา แต่มองเห็นด้วยความคิด คนที่ฉลาดเรื่องการเงินมากกว่า ก็จะมองเห็นและสร้างประโยชน์จากทรัพย์สินที่ตนมีได้มากกว่า ในกรณีดังกล่าวนี้ ต่อให้ชวานารู้ว่า นายทุนจะนำที่ของตนไปสร้างเป็นสนามกอล์ฟ และอาจส่งผลกระทบต่อราคาของที่ดินตัวเองสูงขึ้น แต่เชื่อเถอะว่า ด้วยความฉลาดทางการเงินที่แตกต่าง ย่อมทำให้แผนสำรองของคนทั้งสองคนนี้ต่างกันไปด้วย

ผมยกตัวอย่างนี้ ไม่ใช่เพื่อสนับสนุนแนวคิดนายทุน หรือปลาใหญ่กินปลาเล็ก แต่ผมอยากนำเสนอสองประเด็นจากเรื่องดังกล่าว คือ หนึ่ง เรื่องของ *เงินที่มองเห็นด้วยความคิด* และสอง เรื่องของ *ความฉลาดทางการเงิน*

ในกรณีดังกล่าว ผมไม่ได้หวังว่าชานาคนนี้จะขายที่ได้ถูกหรือแพง แต่ผมกำลังสงสัยว่าเขามีแผนจัดการกับเงิน 10 ล้านของเขาอย่างไร? เพื่อให้เงินก้อนนี้เป็นทรัพย์สินที่จะสร้างผลตอบแทนเพื่อดูแลชีวิตของชานาคนนี้และครอบครัว แทนที่ดินผืนที่เขา กำลังจะขายไป

น่าเสียดายที่ตอนจบของกรณีศึกษานี้เป็นเรื่องเศร้าเหมือนเศรษฐกิจข้ามคืนทั่วไป แต่ก็ยังไม่ถึงกับเป็น โศกนาฏกรรม เพราะสุดท้ายชานาคนนี้ยังเหลือเงินเล็กน้อยพอที่จะซื้อที่แปลงเล็กๆ แปลงใหม่ และอยู่กินตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง เลี้ยงดูตัวเองและครอบครัวให้อยู่รอดได้

ความฉลาดทางการเงิน

กฎแห่งเงินกล่าวไว้ว่า *ความรวยและความจน ที่แท้จริง จะวิ่งคู่ระดับ “ความฉลาดทางการเงิน” ของคนๆ นั้น* พุดให้ง่ายเข้าก็คือ “เงิน” จะอยู่กับคนที่มีความฉลาดทางการเงินสูงๆ และหลีกเลี่ยงจากคนที่ขาดความฉลาดทางการเงินนั่นเอง

มีบางคนกล่าวว่า “เงิน” เหมือนของไหล ที่วิ่งย้ายจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งได้เสมอ ดังนั้นในเวลาที่มีเงินไหลมาอยู่กับเรา หลายคนก็อาจคิดเอาว่าตัวเองร่ำรวย ซึ่งจริงๆ แล้วไม่ใช่เลย เงินมันแค่เปลี่ยนที่อยู่เท่านั้น เพราะถ้าหากเจ้าของมันไม่ฉลาดพอ (แสดงออกได้ด้วยการจับจ่ายโดยไม่ยั้งคิด เก็บออมแบบไม่เคยชนะเงินเฟ้อ หรือลงทุนแบบเสียค่าโง่ เป็นต้น) เงินก็พร้อมที่จะย้ายที่อยู่ไปยังที่ใหม่ อยู่กับเจ้าของใหม่ ที่มีความฉลาดทางการเงินสูงกว่าเจ้าของเดิมของมัน (เช่น คนที่รู้จักวางแผนการใช้จ่าย มีการวางแผนการออม และลงทุนได้ผลตอบแทนในอัตราสูง เป็นต้น)

ดังนั้น คำตอบสุดท้ายของความมั่งคั่งร่ำรวย คือ **ความฉลาดทางการเงิน** เท่านั้น (ย้ำว่าเท่านั้น) ยิ่งในยุคปัจจุบัน ซึ่งเป็นยุคที่มีความผันผวนทางการเงินสูง ปรากฏการณ์เห็ดดอกไม้สะเทือนถึงดวงดาว เกิดขึ้นระลอกแล้วระลอกเล่า จากวิกฤตการณ์การเงินในเอเชีย ปี 2540 จนถึงวันนี้ที่วิกฤตการณ์การเงินสหรัฐอเมริกา ซึ่งอยู่ไกลกันคนละซีกโลก ส่งผลถึงประเทศของเรา และกระเป๋าเงินของพวกเขาอย่างไรหนทางหลีกเลี่ยง

ไม่ใช่ทรัพย์สิน หรือเครื่องมือทางการเงินใดๆ อีกต่อไป แต่มันคือ ความฉลาดทางการเงินเท่านั้น ที่จะช่วยให้คุณบริหารจัดการรายได้ รายจ่าย เงินออม และเงินลงทุนของคุณเองได้อย่างเหมาะสม และพร้อมจะรับมือกับทุกสถานการณ์ในอนาคต

นับจากวันนี้ไป จงหยุดการแห่ทุกสิ่ง แล้วจงตั้งสติเปิดใจ เพื่อทบทวนว่าท่านมีความรู้ทางการเงินที่พร้อมรับความแปรปรวนทางการเงินของโลกหรือไม่ ถ้ายัง จงเริ่มต้นเรียนรู้อย่างจริงจังตั้งแต่วันนี้ และจงอย่าหยุดที่จะเรียนรู้ เพราะ โลกทางการเงินเองไม่เคยหยุดนิ่งอยู่กับที่

การมีเงินมากมายไม่สามารถทำให้คุณร่ำรวยได้ เพราะสุดท้ายเงินจะวิ่งหาระดับความฉลาดทางการเงินของเจ้าของมันอยู่ดี ถ้าคุณมีความฉลาดทางการเงินน้อย มีเงินมากแค่ไหนก็หมดได้ตรงกันข้าม หากคุณมีความฉลาดทางการเงินสูง เงินที่คุณมีก็จะค่อยๆ เพิ่มพูนคุณตามระดับความฉลาดทางการเงินที่สูงขึ้น จากนั้นไปได้เวลาพัฒนาความฉลาดทางการเงินของคุณแล้วครับ